

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Н А К А З

від _____ 2025 р.

Київ

№ _____

**Про затвердження типової
загальної короткострокової
програми підвищення кваліфікації
депутатів місцевих рад**

Відповідно до підпункту 35 пункту 4, пункту 9 Положення про Національне агентство України з питань державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 500, пункту 12¹ Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 лютого 2019 року № 106, з метою виконання заходу, передбаченого в підпункті 5 пункту 12 плану заходів з розвитку системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад до 2027 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2023 року № 1206-р,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити типову загальну короткострокову програму підвищення кваліфікації депутатів місцевих рад (далі – Типова програма), що додається.

2. Генеральному департаменту з питань професійного розвитку державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування забезпечити оприлюднення Типової програми на офіційному вебсайті НАДС та вебпорталі управління знаннями у сфері професійного навчання «Портал управління знаннями».

3. Рекомендувати суб'єктам надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдерам) використовувати Типову програму для здійснення

UB
НАДС
№132-25 від 18.09.2025
КЕП: Альошина Н. О. 18.09.2025 16:28
3FAA9288358EC0030400000086E5290057DAD500

підвищення кваліфікації або розробляти загальні короткострокові програми підвищення кваліфікації депутатів місцевих рад на основі Типової програми.

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова

Наталія АЛЮШИНА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Національного агентства
України з питань державної служби

_____ 2025 року № _____

**НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ**

**ТИПОВА ЗАГАЛЬНА КОРОТКОСТРОКОВА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД**

Шифр програми ТЗК/2025/005

Рік запровадження програми: 2025

Програму затверджено: наказ НАДС від _____ 2025 року № _____

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Типова загальна короткострокова програма підвищення кваліфікації депутатів місцевих рад
Шифр програми	ТЗК/2025/005
Тип програми за змістом	загальна
Форма(и) навчання	очна або дистанційна (в синхронному режимі) ¹
Цільова група	депутати місцевих рад
Передумови навчання за програмою	
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою ²	
Найменування партнера (партнерів) програми	
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС ²
Тривалість програми та організація навчання	загальна тривалість програми ³ : за очною формою – 4 дні протягом одного тижня; за дистанційною формою – 8 днів (4 дні на тиждень)
Мова(и) викладання	українська
Напрямок(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	підвищення кваліфікації депутатів місцевих рад не рідше одного разу протягом строку здійснення повноважень; комунікація та взаємодія; форми та інструменти залучення громадськості для прийняття рішень
Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямовано програму	професійні знання щодо засад місцевого самоврядування, правового статусу депутатів місцевих рад; комунікація та взаємодія; прийняття ефективних рішень
Розробники програми	робоча група, склад якої затверджено наказом НАДС від 14 серпня 2025 року № 111-25: Рикова Людмила, директор Генерального департаменту з питань професійного розвитку державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування Національного агентства України з

¹ Форма навчання визначається суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

² Під час розроблення власної програми підвищення кваліфікації на основі цієї типової загальної програми суб'єкт надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдер) може змінити обсяг програми з урахуванням індивідуальних потреб і професійного досвіду учасників професійного навчання, особливостей їхньої професійної діяльності, специфіки регіону тощо, але не більш як на 20 відсотків.

³ Тривалість програми та організація (режим) навчання може визначатися суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

	питань державної служби, голова робочої групи, rykova@nads.gov.ua; Горбатюк Світлана, керівник експертної групи з питань розвитку системи професійного навчання Генерального департаменту з питань професійного розвитку державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування Національного агентства України з питань державної служби, кандидат наук з державного управління, секретар робочої групи, horbatiuk@nads.gov.ua; Даменцова Людмила, заступник директора Департаменту – начальник відділу впровадження практик ЄС у сфері місцевого самоврядування Департаменту багаторівневого врядування Міністерства розвитку громад та територій України, l.damentsova@mtu.gov.ua; Кара Ірина, експерт секторальних платформ «Управління людськими ресурсами» і «Адміністративні послуги та е-врядування» Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад», admin.posluga@hromady.org; Лубська Марія, заступниця голови Секретаріату Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад», доктор філософських наук, професор, uaror@ukr.net; Мягкоход Володимир, експерт з організаційних засад місцевого самоврядування Аналітичного центру Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», volodymyr@auc.org.ua; Рубчак Микола, директор Департаменту багаторівневого врядування Міністерства розвитку громад та територій України, m.rubchak@mtu.gov.ua; Федченко Леся, національна консультантка проєкту Ради Європи «Посилення багаторівневого врядування та місцевої демократії для підтримки відновлення України», alesyafedchenko@gmail.com; Шелеп Михайло, радник з питань децентралізації та місцевого самоврядування Регіонального офісу «U-LEAD з Європою» у Рівненській області, mykhailo.shelep@giz.de; Ющенко В'ячеслав, заступник виконавчого директора з фінансових питань Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Всеукраїнська асоціація громад», yushchenko@communities.org.ua
--	---

2. Загальна мета	
Підвищення рівня обізнаності депутатів місцевих рад щодо здійснення місцевого самоврядування в Україні, правового статусу депутата сільської, селищної, міської, районної у місті, районної, обласної ради (далі – місцева рада), гарантій депутатської діяльності та порядку відкликання депутата місцевої ради, поглиблення розуміння принципів, особливостей впровадження нових правових та організаційних засад служби в органах місцевого самоврядування	
3. Очікувані результати навчання	
За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:	
знання	системи та гарантій місцевого самоврядування в Україні; засад організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування; загальних принципів та особливостей правового статусу депутатів місцевих рад; основних гарантій депутатської діяльності, прав та обов'язків депутата місцевої ради; антикорупційного законодавства України та інституційних засад запобігання корупції; матеріальної і фінансової основи місцевого самоврядування; організаційної культури в місцевому самоврядуванні; особливостей взаємодії з громадськістю; процедури звернень громадян; законодавства про адміністративну процедуру; нового законодавства про службу в органах місцевого самоврядування
уміння	застосовувати норми законодавства з питань місцевого самоврядування в діяльності депутатів місцевих рад; дотримуватися правил депутатської етики; запобігати конфлікту інтересів; застосовувати індивідуальні та колективні форми реалізації депутатом місцевої ради своїх повноважень; ефективно взаємодіяти в органі місцевого самоврядування; ефективно взаємодіяти з виборцями, жителями громад, громадськими об'єднаннями, медіа; планувати власний професійний розвиток
навички	підготовки проєктів рішень місцевої ради, рекомендацій та висновків постійних комісій місцевих рад;

	підготовки депутатського запиту і депутатського звернення; заповнення декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; підготовки звіту депутата місцевої ради; вивчення громадської думки та потреб територіальної громади
4. Викладання та навчання⁴ (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
Під час навчання за очною формою проводяться лекції, презентації, тематичні дискусії, практичні заняття, аналіз ситуацій, кейсів та розв'язання ситуаційних завдань, виконання творчих завдань, індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання. Під час навчання за дистанційною формою у синхронному режимі передбачається участь у вебінарах, під час яких проводяться мінілекції, презентації, тематичні дискусії, практичні заняття, аналіз ситуацій, кейсів та розв'язання ситуаційних завдань, виконання творчих завдань, індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання	
5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які відбуватиметься дистанційне навчання із зазначенням посилання (вебадреси)	Для дистанційного навчання в синхронному режимі доступ до вебкабінету, відеоконференції тощо надається під час реєстрації
Назва дистанційного етапу/модуля	
6. Оцінювання і форми поточного⁵, підсумкового контролю	
Складові оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	Відвідування занять (очно або дистанційно в синхронному режимі) – 60%. Опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів – 10%. Підсумковий контроль – 30%. Документ про підвищення кваліфікації видається за умови отримання учасником навчання не менше ніж 75% від загальної суми складових оцінювання результатів навчання, обрахованих із урахуванням питомої ваги кожної із них та за умови успішного проходження підсумкового контролю
Форма підсумкового контролю	комп'ютерне тестування

⁴ Методи навчання та форми проведення навчальних занять для досягнення результатів навчання, визначених програмою, можуть визначатися суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

⁵ Форми та періодичність поточного контролю можуть визначатися суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ
(очна форма навчання)

Назва теми	Кількість годин				
	загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота слухачів
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Місцеве самоврядування в Україні	5	4			1
Тема 2. Конституційно-правовий статус депутата місцевої ради	3	3			
Тема 3. Антикорупційне законодавство України та інституційні засади запобігання корупції	3	2			1
Тема 4. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування	4	4			
Тема 5. Організаційна культура в місцевому самоврядуванні	4	4			
Тема 6. Взаємодія з громадськістю	4	4			
Тема 7. Адміністративна процедура	3	3			
Тема 8. Служба в органах місцевого самоврядування: оновлення законодавства	3	2			1
Підсумковий контроль результатів навчання	1	1			
РАЗОМ	30/1	27/0,9			3/0,1

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ
(дистанційна форма навчання)

Назва теми	Кількість годин				
	загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота слухачів
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Місцеве самоврядування в Україні	5		4		1
Тема 2. Конституційно-правовий статус депутата місцевої ради	3		3		
Тема 3. Антикорупційне законодавство України та інституційні засади запобігання корупції	3		2		1
Тема 4. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування	4		4		
Тема 5. Організаційна культура в місцевому самоврядуванні	4		4		
Тема 6. Взаємодія з громадянськістю	4		4		
Тема 7. Адміністративна процедура	3		3		
Тема 8. Служба в органах місцевого самоврядування: оновлення законодавства	3		2		1
Підсумковий контроль результатів навчання	1		1		
РАЗОМ	30/1		27/0,9		3/0,1

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Місцеве самоврядування в Україні

Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні.

Компетенція сільських, селищних, міських рад та їх виконавчих органів, районних, обласних рад.

Власні та делеговані повноваження органів місцевого самоврядування у сфері соціального захисту, освіти, охорони здоров'я, культури, молодіжної політики, фізкультури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності, безпеки та ін.

Контроль за здійсненням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади.

Акти органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб.

Регламент ради.

Статут територіальної громади.

Статус та повноваження посадових осіб місцевого самоврядування сільських, селищних, міських рад (сільського, селищного, міського голови, секретаря відповідної ради, старости) та районних, обласних рад (голови районної, районної у місті (у разі її створення), обласної ради, їх заступників).

Сесія як форма роботи сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення), районної, обласної ради.

Постійні та тимчасові контрольні комісії ради: порядок утворення та повноваження.

Дострокове припинення повноважень ради та виборних посадових осіб місцевого самоврядування.

Органи самоорганізації населення: правовий статус та порядок діяльності.

Європейська хартія місцевого самоврядування.

Міжнародне територіальне співробітництво та співробітництво територіальних громад в межах країни.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, презентація, практичне завдання, тематична дискусія, групова робота.

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування перед територіальними громадами.

Тема 2. Конституційно-правовий статус депутата місцевої ради

Законодавство про статус депутатів місцевих рад. Депутат місцевої ради як представник інтересів територіальної громади, виборців виборчого округу. Обов'язки та права депутата місцевої ради у виборчому окрузі. Індивідуальні та колективні форми реалізації депутатом місцевої ради своїх повноважень у виборчому окрузі. Звіти депутата місцевої ради перед виборцями та зустрічі з ними. Доручення виборців.

Депутат місцевої ради як повноважний член ради. Обов'язки депутата місцевої ради у раді та її органах. Сесійні та позасесійні форми роботи депутата місцевої ради у раді та її органах. Депутатські групи та порядок їх утворення. Депутатські фракції.

Основні гарантії депутатської діяльності.

Підвищення професійного рівня депутатів місцевих рад.

Дострокове припинення повноважень депутата місцевої ради.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, тематична дискусія, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів.

Тема 3. Антикорупційне законодавство України та інституційні засади запобігання корупції

Ключові положення Закону України «Про запобігання корупції».

Правові засади діяльності органів, відповідальних за запобігання та протидію корупції. Національне агентство з питань запобігання корупції. Національне антикорупційне бюро України. Спеціалізована антикорупційна прокуратура.

Поняття корупції та суб'єктів корупційних правопорушень. Суб'єкти корупційних правопорушень і правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Близькі особи. Обмеження спільної роботи близьких осіб. Суміщення, сумісництво. Корпоративні права.

Поняття та правила депутатської етики. Конфлікт інтересів депутатів місцевих рад. Правове регулювання вирішення конфлікту інтересів. Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків.

Участь громадськості у запобіганні корупції. Інститут викривачів.

Фінансовий моніторинг та декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, презентація, мінілекція, тематична дискусія, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів.

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: Правила депутатської етики, встановлені регламентом ради чи статутом відповідної територіальної громади.

Тема 4. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування

Місцеві бюджети. Доходи та видатки місцевих бюджетів. Участь держави у формуванні доходів місцевих бюджетів. Місцеві податки і збори. Використання вільного залишку коштів місцевих бюджетів. Збалансування місцевих бюджетів. Фінансове забезпечення витрат, пов'язаних із здійсненням органами місцевого самоврядування повноважень органів виконавчої влади та виконанням рішень органів державної влади. Утворення цільових фондів. Участь органів місцевого самоврядування у фінансово-кредитних відносинах.

Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі.

Місцеві цільові програми, їх роль у розвитку спроможності територіальної громади.

Право комунальної власності. Управління майновими ресурсами територіальної громади. Відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад. Відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що не перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад.

Пошук та залучення додаткових ресурсів до місцевих бюджетів, зокрема публічних інвестицій, грантових коштів, міжнародної технічної допомоги тощо.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, тематична дискусія, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів.

Тема 5. Організаційна культура в місцевому самоврядуванні

Поняття «організаційна культура» та «організаційна культура публічного управління».

Базові засади організаційної культури: місія, візія, цінності та принципи. Інструменти розвитку організаційної культури в місцевому самоврядуванні: лідерство в команді, адаптація та наставництво, мотивація.

Принцип рівності в організаційній культурі. Командна робота та взаємодія. Управління змінами в організаційній культурі. Роль керівника у процесі зміни організаційної культури. Лідерство і командна робота.

Безбар'єрність як філософія суспільства без обмежень. Поняття фізичної, інформаційної, цифрової, суспільної та громадянської, освітньої, економічної безбар'єрності. Інтеграція принципів безбар'єрності в організаційну культуру органу місцевого самоврядування. Визначення стану безбар'єрності на робочому місці. Формування фізичної, цифрової та інформаційної безбар'єрності на робочому місці.

Основні принципи взаємодії в органі місцевого самоврядування. Як сформувати командну культуру в раді. Внутрішня комунікація в раді. Комунікація ради з виконавчими органами.

Управління конфліктами.

Комунікація в соцмережах. Принципи публічних виступів. Як правильно реагувати на критику. Етичні стандарти в соцмережах. Інформаційна безпека.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, презентація, мінілекція, тематична дискусія, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів.

Тема 6. Взаємодія з громадськістю

Публічна політика і роль громади у прийнятті рішень.

Відкриті засідання та інші форми забезпечення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.

Статут територіальної громади. Форми участі територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення. Загальні збори (конференція) жителів. Місцева ініціатива. Громадські слухання. Участь жителів у плануванні та розподілі коштів місцевого бюджету, громадський бюджет.

Консультативно-дорадчий орган при органах та/або посадових особах місцевого самоврядування.

Громадське оцінювання діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Публічні консультації. Стандарти і кращі практики проведення публічних консультацій. Форми та інструменти залучення громадськості до прийняття рішень.

Електронні петиції.

Робота з активними групами населення та громадськими об'єднаннями.

Роль депутата місцевої ради у підвищенні довіри громади до влади.

Взаємодія з медіа.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, тематична дискусія, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів.

Тема 7. Адміністративна процедура

Законодавство про адміністративну процедуру. Принципи адміністративної процедури. Компетенція органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб як суб'єктів адміністративної процедури. Колегіальний адміністративний орган у адміністративній процедурі. Правонаступництво адміністративного органу. Адміністративна взаємодопомога. Учасники адміністративного провадження, їх права та обов'язки. Особи, які сприяють розгляду адміністративної справи.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 8. Служба в органах місцевого самоврядування: оновлення законодавства

Правове регулювання служби в органах місцевого самоврядування. Закон України від 02 травня 2023 року № 3077-IX «Про службу в органах місцевого самоврядування», типові положення та порядки, затверджені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері служби в органах місцевого самоврядування.

Посади в органах місцевого самоврядування: службовці місцевого самоврядування, виборні посадові особи місцевого самоврядування, працівники патронатної служби та працівники, які виконують функції з обслуговування.

Особливості служби в органах місцевого самоврядування виборних посадових осіб місцевого самоврядування. Роль місцевих рад у процесі впровадження положень нового Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування».

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, практичне завдання, тематична дискусія, групова робота.

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: Типове положення про службу управління персоналом в органі місцевого самоврядування.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання здійснюється за такими складовими:

- 1) відвідування занять (очно або дистанційно в синхронному режимі) – 60%;
- 2) опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів – 10%;
- 3) підсумковий контроль – 30%.

Шкала оцінювання визначається суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером) з урахуванням складових та їх частки в загальній оцінці.

Форма підсумкового контролю – тестування.

Документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником професійного навчання не менше ніж 75% від загальної суми складових оцінювання результатів навчання, обрахованих з урахуванням питомої ваги кожної із них та за умови успішного проходження підсумкового контролю.

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ, ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

Література та інші інформаційні ресурси

1. Новації Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 2 травня 2023 року: коментарі та порівняльний аналіз. Посібник [В. Мягкоход, В. Козіна, Л. Федченко], 2024.

URL: https://decentralization.ua/uploads/library/file/935/Posibnyk_sluzhba_v_oms.pdf.

2. Посібник з формування організаційної культури на публічній службі або як скласти пазл вашої організаційної культури. URL: <https://surl.lu/slxfvx>.

Перелік нормативно-правових актів

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Бюджетний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.

3. Про статус депутатів місцевих рад : Закон України від 11.07.2002 р. № 93-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-15#Text>.

4. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

5. Європейська хартія місцевого самоврядування. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text.

6. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>.

7. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 02.05.2023 р. № 3077-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3077-20#Text>.

8. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

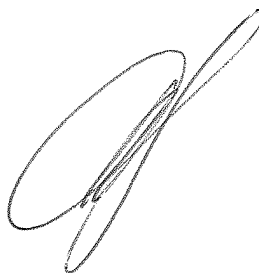
9. Про публічні консультації : Закон України від 20.06.2024 р. № 3841-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3841-20#Text>.

10. Про затвердження Порядку контролю за здійсненням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 09.03.1999 р. № 339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/339-99-%D0%BF#Text>.

11. Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад : постанова Кабінету Міністрів України від 06.02.2019 р. № 106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2019-%D0%BF#Text>.

12. Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування безбар'єрності на робочому місці в органах місцевого самоврядування : наказ Національного агентства України з питань державної служби від 04.04.2023 р. № 53-23. URL: <https://surl.li/njqbe>.

**Директор Генерального департаменту
з питань професійного розвитку
державних службовців та посадових осіб
місцевого самоврядування**

Людмила РИКОВА